

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na
na odprtju razstave 50 let umetne inteligence v Sloveniji: Izvor prihodnosti**

petek, 3. april 2026, galerija Kresija, Ljubljana

Velja govorjena beseda!

Spoštovana Gaja Zornada, direktorica računalniškega muzeja,
cenjeni visoki gostje,

dober večer.

Danes se zdi, da je umetna inteligenca v naše življenje vstopila nenadoma, skoraj čez noč. Zaradi bliskovitega vzpona sodobnih klepetalnikov in jezikovnih modelov marsikdo misli, da se je njena zgodovina začela šele pred nekaj leti. Vendar nas razstava z naslovom Izvor prihodnosti uči drugače. Slovenija na tem področju ne stopa po neznani poti, temveč nadaljuje izjemno bogato tradicijo, ki traja že pol stoletja.

Že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so na Institutu Jožef Stefan in nato na Univerzi v Ljubljani nastajali prvi ključni premiki, s katerimi je naša država postala enakovredno in neposredno vključena v svetovne raziskovalne tokove. Takrat se je izoblikovala ljubljanska šola umetne inteligence, ki je že od začetka stavila na razumevanje, logiko in razločljivost. To so vrednote, h katerim se danes, v dobi nepreglednih podatkov, celotni svet znova vrača.

Ta razstava ne pripoveduje le zgodbe o tehnologiji, temveč tudi o pomenu in moči znanja. Opominja nas, da prihodnost nikoli ni naključje, temveč rezultat desetletij vizionarskega dela.

Vendar umetna inteligenca v svojem bistvu niso le algoritmi in koda. Za vsakim prebojem stojijo ljudje – raziskovalci in pionirji, ki so si upali razmišljati o nepredstavljenem v času, ko je bila računalniška moč le delček današnje. Danes je med nami tudi akademik dr. Ivan Bratko, eden ključnih stebrov umetne inteligence pri nas, čigar delo je odmevno in prepoznavno tudi v mednarodnem prostoru. Posebej me veseli, da je danes tukaj veliko vas, ki ste orali ledino. Zato naj bo nocoj priložnost tudi za iskren poklon vašemu znanju, vztrajnosti in pogumu.

Prav ti dosežki nas opominjajo na še eno ključno dolžnost, to je pomen izobraževanja. Znanje ni statična dediščina, ki bi jo le hranili v muzejih. Je živa sila, ki jo moramo skrbno predajati naprej. Le s kakovostnim izobraževanjem novih generacij, ki bodo znale nadaljevati razvoj umetne inteligence ter kritično in ustvarjalno uporabljati njena orodja, bodo mogoči novi znanstveni preboji. Danes ne

vzgajamo le prihodnjih inženirjev, temveč vzgajamo mlade, ki bodo z uporabo tehnologije reševali najtežje izzive našega časa. Brez trdnih pedagoških temeljev, ki so jih postavili naši predhodniki, si prihodnosti preprosto ne moremo zamisliti.

Ob pogledu na dosežke razstava odpira tudi vprašanje naše odgovornosti. Tehnologija sama po sebi nima moralnega kompasa, dobi ga šele z nami. Na nas je, da jo razvijamo in uporabljamo premišljeno, etično in predvsem v dobro družbe.

Naj nas zgodbe na tej razstavi spomnijo, da mora biti v središču vsakega napredka človek. Tudi v dobi najnaprednejših sistemov moramo ohraniti tisto, kar nas dela edinstvene, to pa so naša radovednost, kritična misel in empatija. Naj umetna inteligenca ostane orodje, ki nam širi obzorja, mi pa ostanimo tisti, ki jo bomo modro upravljali, zlasti pa tudi v digitalni dobi ostanimo predvsem ljudje. Hvala vsem, ki ste omogočili to razstavo.

Spoštovane in spoštovani.

Naj nocojšnjo priložnost izkoristim tudi za povabilo vsem zainteresiranim k udeležbi na naslednjem predsedničinem forumu, ki ga s svetovalci organiziram 7. maja na Brdu pri Kranju. Na njem bomo govorili o izzivih umetne inteligence in se s pomočjo strokovne vodje foruma dr. Vide Groznik seznanili z najnovejšimi spoznanji znanosti in tehnologije v svetu in pri nas. Obravnavali bomo izzive na področju regulacije tega področja, skušali pojasniti pomen etične uporabe umetne inteligence ter odprli pomembno razpravo o izobraževanju o njej, ki po mojem globokem prepričanju potrebuje odločnejše, hitrejše in ambicioznejše ukrepanje pri prenovi učnih načrtov.

Z vami bi rada delila še eno pomembno novico. Kot predsednica države imam veliko čast, da v imenu Republike Slovenije podeljujem najvišja državna odlikovanja osebam za njihov pomembni in trajni prispevek v slovenskem prostoru. Med njimi je nedvomno akademik dr. Ivan Bratko. Z iskrenim veseljem in globokim spoštovanjem sem sprejela odločitev, da akademika Ivana Bratka za njegovo pionirsko delo na področju raziskovanja in razvoja umetne inteligence v Sloveniji in tujini odlikujem z zlatim redom za zasluge. Vabljeni, da se slovesnosti ob podelitvi odlikovanja udeležite 7. maja na Brdu, takoj po koncu foruma o umetni inteligenci.

Spoštovani akademik dr. Ivan Bratko, iskrene čestitke in moj globok poklon.